

Pål Moe

Til: 'postmottak@fiskeridir.no'
Emne: Høringsuttalelse - Kysttorsk i sør, høring av forslag om beskyttelse av gyteområder og forbud mot å fiske torsk fra Telemark til svenskegrensen.
Vedlegg: Fiskeridirektoratet uttalelse rev 4.docx

Hei

I mangel av et lokallag av Småfisker'n i Indre Oslofjord så har en del aktive fritidsfiskere, som fisker med passive redskaper, blitt enige om å avgi en uttalelse til forslaget fra Fiskeridirektoratet. Vi kommer fra ulike kommuner og kanter i fjorden. Siden forslaget presenteres uten at det bygd på en eller annen logisk plattform så har arbeidet med uttalelsen vært veldig arbeidskrevende. Vi har brukt mye tid på å lete fram konkret og relevant informasjon som burde vært å finne i høringsutkastet. I høringsutkastet står det ingen ting om alle de forbudene og restriksjonene som opp gjennom årene har blitt innført. Forbud og restriksjoner som har vært rett mot og rammet fritidsfiskerne i vår gruppe. Bortsett fra at det med årene har blitt langt færre fritidsfiskere som oss så har i alle fall ikke forbudene ført til at torskebestanden ikke har fortsatt nedover. Vi er overrasket over at Fiskeridirektoratet ikke har evaluert effektene av de allerede innførte forbudene før de foreslår flere forbud.

Som eksempler på allerede innførte forbud vil vi nevne:

Forbud mot bruk av trål og not for fritidsfiskere! Det var sikkert veldig relevant.

Innføring av maks antall garn og ruser for fritidsfiskere.

Innføring av maks antall garn i helgene.

Påbud om bruk av større masker i garn.

Forbud mot ålefiske.

Innføring av store vernesoner for laks og ørret i Indre Oslofjord.

Effektene av disse forbudene burde vært evaluert før det foreslås ytterligere forbud. Politikerne må sørge for at blir gjort.

Med vennlig hilsen

Pål Moe

Sammenslutning av fritidsfiskere i Indre Oslofjord
v/Pål Moe
Fjellstrandveien 63
1458 FJELLSTRAND

Indre Oslofjord 8/9-2018.

Fiskeridirektoratet (Sendt både som mail og brevpost)
Postboks 185
5804 BERGEN

Høringsuttalelse - Kysttorsk i sør, høring av forslag om beskyttelse av gyteområder og forbud mot å fiske torsk fra og med Telemark til svenskegrensen.

I mangel på et lokallag av Norges Fritids- og småfiskerforbund så har en del aktive fritidsfiskere fra forskjellige kommuner rundt Indre Oslofjord blitt enige om å avgi uttalelse til høringsutkastet. Blant vi som står bak skrevet så er det både tidligere yrkesfiskere og nåværende fritidsfiskere.

Vi mener at tiden ikke er riktig for å innføre regler som vil ramme friluftslivet så hardt som dette forslaget legger opp til.

Først vil vi få si at vi ikke er i mot at det gjennomføres tøffe tiltak for å verne torsken. Vi er av den mening at det er fornuft i flere av forslagene til tiltak, men da det åpenbart mangler veldig mange svar på hvorfor bestanden av kysttorsk er så svekka så er etter vår mening tiden ikke moden for å gjennomføre vesentlige deler av forslagene. Dette gjelder først og fremst forslaget om innføring av fjordlinjer og forbud mot fiske med bunnsatte garn. Vi mener det er helt galt å innføre restriksjoner når man ikke vet mer om årsakene til at torsken blir borte enn det som kommer fram av Havforskningsinstituttets rapport 4/16. Dessuten så mener vi forslagene legger opp til et for komplisert og urettferdig regelverk som det i praksis vil være vanskelig å etterleve for både yrkesfiskere og fritidsfiskere. I Norge har vi som hovedprinsipp at loven skal være lik for alle og at det skal være likhet for loven. Det legger ikke dette forslaget opp til. I denne forbindelse vil vi minne om at det allerede er innført en rekke fiskerestriksjoner av ulik art og i ulike områder. I det etterfølgende vil vi argumentere for at vi mener at hele forslaget må avvises i sin nåværende form.

Kunnskapsgrunnlaget er rett og slett ikke til stede for å innføre restriksjoner som vil ramme friluftslivet så hardt som dette forslaget legger opp til.

Prosjektet - Forskning på fritidsfiske.

Dette prosjektet skal kartlegge fritidsfiskets omfang. Prosjektet skal blant annet finne ut hvor mange som fisker og hva de får. Noe som ikke er gjort på en skikkelig måte tidligere. I Havforskningsinstituttets rapport 4/16 finner man noe om temaet, men det mangler masse kunnskap og tall. Det er Havforskningsinstituttet, NMBU, Nordlandsforskning, NINA og

Akvaplan/NIVA som står bak prosjektet. Dette er et 3 årig prosjekt som ble startet opp i 2017. Hovedprosjektet startet opp nå i 2018. I slutten av august var de på et 5 dagers tokt i Oslofjorden. Prosjektet informerer fortløpende om sitt arbeid på Facebook. Prosjektet samarbeider tydeligvis godt med fritidsfiskerne. Utspillet fra Fiskeridirektoratet er derfor veldig uheldig. Gjennomføres forslagene fra Fiskeridirektoratet så faller mye av forskningsgrunnlaget bort midt i det 3 årlige prosjektet. I forslaget fra Fiskeridirektoratet så er ikke dette prosjektet nevnt i det hele tatt. Det er oppsiktsvekkende og tyder på at Fiskeridirektoratets forslag er basert fra innspill fra særinteresser og ikke tunge faglige instanser som Havforskningsinstituttet og yrkesfiskere. Når Fiskeridirektoratet legger fram et så dramatisk forslag, uten å vente på en svært viktig rapport fra prosjektet, så virker det ikke særlig seriøst.

Siden Prosjektet forskning på fritidsfiske fortsatt ikke har samlet inn nok materiale til å bearbeide det for å få fram brukernyttig informasjon så er så absolutt ikke tiden moden for å innføre de foreslåtte restriksjonene nå. Det vil være veldig ødeleggende for prosjektet.

At det med årene har blitt mye mindre torsk er det sannsynligvis ingen av de seriøse fritidsfiskerne som vil betvile.

Med seriøse menes i denne sammenheng fritidsfiskere som fisker regelmessig med passive redskaper gjennom hele året. Denne gruppa har derfor svært gode forutsetninger for å mene noe om situasjonen for torsk, annen fisk og forholdene i fjorden generelt. Bortsett fra yrkesfiskerne så er det neppe noen gruppe som har bedre forutsetninger enn denne gruppa for å uttale seg om de foreliggende forslagene.

Fjordens vaktbikjer blir borte hvis dette forslaget går i gjennom.

Etter vår mening vil det faktisk være svært uheldig for fjorden hvis det blir innført ei fjordlinje ved Filtvet som det ikke er lov å fiske med bunnsatte garn innenfor. Skjer det så forsvinner alle observatørene og vaktbikkjene som har et ekstra hjerte for fjorden. Man ser jo allerede at Havforskningsinstituttet ikke har gode svar på hvorfor forholdene i fjorden endrer seg og bedre blir det ikke hvis myndighetene med dette forslaget kutter kontinuiteten.

Havforskningsinstituttets rapport 4/16 – Beskatning.

I Havforskningsinstituttet rapport kommer det fram at 55,6% av torskens dødelighet skyldes fiske og at 44,4% dør av naturlige/andre årsaker i det undersøkte området. Vi har gått nærmere inn i tallene i rapporten og kommet til at:

1. - Fritidsfisket med stang og snøre forårsaker 60,61% av dødeligheten som skyldes fiske,
2. - Yrkesfisket forårsaker 27,15% av dødeligheten som skyldes fiske
3. - Fritidsfisket med passive redskaper forårsaker 12,23% av dødeligheten som skyldes fiske.

Antall deltagere i de to siste gruppene er drastisk redusert i løpet av noen få år, mens antallet aktive fiskere i den 1 gruppa nærmest har eksplodert i løpet av de samme årene.

Den siste gruppa kan igjen deles i to undergrupper:

- De som fisker med sluk og flue fra land
- De som fisker med krokredskap fra båt.

Uten at vi, i likhet med Havforskningsinstituttet, heller ikke har noe konkret å forholde oss til så er vår oppfatning at den første undergruppa av fritidsfiskere som fisker med krokredskap ikke tar så mye torsk målt i vekt, men at antallet torsk er uhyre høyt. I denne sammenhengen er det veldig alvorlig for det betyr at 10 tusenvis av torsk aldri når gytemoden størrelse. Gjennom observasjoner så er vi helt sikre på at denne gruppa beskatter torskebestanden veldig hardt. Hvis man som et forsiktig anslag regner med at det står tusen stykker og fisker rundt fjorden og fisker, og hver får 5 torsk så forstår man at det er snakk om enormt mange torsk. Spesielt på våren og forsommeren. Etter vår mening er dette fisket alt for dårlig kartlagt. Etter vår mening er det mye viktigere å innføre fiskeforbud for denne gruppa enn fritidsfiskergruppa som fisker med passive redskaper som garn og som totalt tar bare ca 12,23% av torsken som fiskes. Som en følge av tilbakegangen i antall fritidsfiskere som benytter passive redskaper, som garn og ruser, så er nok dette tallet vesentlig lavere nå.

Når det gjelder den andre undergruppa så er vårt inntrykk at fiske med krokredskap fra båt var av mye større omfang tidligere enn det er nå. Vi ser ikke bort i fra at antallet som fisker med krokredskap fra båt kan være høyere nå enn før, men tidligere bar fisket preg av at det var fiske for matauk. Folk som fiska holdt seg gjerne til gamle gode fiskeplasser og var veldig selektive på hva de tok på land av fisk .

Fiske med flue og sluk fra land.

På grunn av det økende fisket med sluk og flue fra land så mener vi det er sannsynlig at andelen torsk som tas ved fritidsfisket med sluk og flue fra land er høyere enn det Havforskningsinstituttet registrert når de gjorde sine undersøkelser. Spesielt i det området denne gruppa fisker i. Havforskningsinstituttet må derfor også få avklart hva de ulike gruppene innenfor stang og snørefisket tar av torsk i det området Fiskeridirektoratet forslår restriksjoner for. Hvis ikke det blir gjort så er ikke rapporten fra Havforskningsinstituttet særlig relevant. Det er viktig at Havforskningsinstituttet får tilstrekkelig med midler til å fortsette med dette viktige arbeidet.

Fiske med bunnsatte garn.

På grunn av utbredt uvitenhet så har fiske med bunnsatte garn fått et helt uriktig omdømme. I forhold til mye annet fiske med aktive og passive redskaper så er muligens fiske med bunnsatte garn det fisket hvor man har best styring på hva man får. Ved fiske med bunnsatte garn kan man på forhånd faktisk «velge» hva man vil ha av fisk. Skal man ha flyndre så benytter man seg av garn som egner seg for flyndre og setter dem på plasser hvor det er flyndre. For å forhindre at man får småtorsk på garna så vil det nok være fornuftig å ha et minstemål på 10 omfar på bunnsatte garn. Da smetter småtorsken i gjennom. I vårt område blir som kjent torsken gytemoden som ganske liten og ved lav alder. Ved 10 omfars maskestørrelse vil veldig mye av den lille gytetorsken smette i gjennom og man vil uansett få en høy reproduksjon. Den store utfordringen er egentlig å få torskeyngelen til å vokse opp til gytemoden alder. Som nevnt tidligere så har ikke denne gruppa innvendinger mot at det innføres særlige tiltak for å bevare torskebestanden, men tiltakene må være rettfærdige og like for alle områder og for alle grupper. For fiske med bunnsatte garn løser

dette seg selv ved at ingen seriøse garnfiskere setter garn etter torsk på typiske torskeplasser hvis det ikke er lov å fiske torsk.

Fiske med bunnsatte garn – omfang.

Under arbeidet med denne uttalelsen har det kommet som en overraskelse på oss hvor få yrkesfiskere og fritidsfiskere det med årene har blitt som fisker med garn i Indre Oslofjord. Innenfor den foreslåtte fjordlinja ved Filtvet er det sannsynligvis ikke flere enn omkring 20 - 30 stykker som er i samme kategori som oss.

Videre så er det bare igjen en yrkesfisker som benytter bunnsatte garn i sitt fiske i det samme området.

Forslaget om å innføre ei fjordlinje ved Filtvet har derfor ingen ting for seg.

Havforskningsinstituttets rapport og Fiskeridirektoratets forslag.

Havforskningsinstituttet foreslår også en del rettede konkrete tiltak for å få opp igjen torskebestanden. Økt minste- og maks mål, fiskefrie soner, redusere bestanden av skarv mm. Etter vårt syn er flere av de lanserte forslagene fornuftige og vettugede.

Den første setningen i innledningen i Fiskeridirektoratets utsendelse av 8/6 peker indirekte på at det mangler svar og forklaringer på hvorfor det har blitt så lite torsk.

Hva kan årsaken til at det har blitt mye mindre torsk være?

Denne gruppa vil påstå at hovedårsaken til tilbakegangen ikke kan være verken fritidsfiskerne, som fisker med passive redskaper, eller yrkesfiskerne. Årsaken til at vi med sikkerhet kan påstå det er at det aldri har vært så få aktive fritidsfiskere med passive redskaper og yrkesfiskere i fiske som nå. I tillegg så er det så godt som helt slutt på sild og brislingfisket – med eller uten lys. Uten at det blir forska på andre mulige årsaker til at det har blitt lite torsk så må det søkes etter andre årsaker før det settes i verk tiltak som vil ramme folks fiske etter helt andre arter som for eksempel lyr og sei.

Vi får vår del mener at årsaken til at det har blitt så lite torsk blant annet må ligge langt nede i næringskjeden. Som et eksempel på endringer som heller ikke Havforskningsinstituttet har en god forklaring på så vil vi nevne tilbakegangen i blåskjellbestanden. I løpet av en 10 års tid så er forekomstene av blåskjell redusert drastisk på store deler av kysten. Etter hva vi vet så ble endringene først registrert ved Nesodden i Indre Oslofjord. Mange trodde lenge at tilbakegangen skyldtes ærfuglen, men da det er tilbakegang også i områder på kysten hvor det er veldig lite ærfugl så må det være flere årsaker. Lite blåskjell fører til mindre blåskjellegg og blåskjellyngel som helt sikkert er et viktig ledd i næringskjeden til andre arter.

I denne sammenhengen kan det også være av interesse å se på tilbakegangen i ålebestanden og muligens i brislingbestanden. I og med at det omtrent ikke er kystfiske på brisling lenger så kan ikke tilbakegangen av den arten skyldes notfiske – med eller uten lys. Og når man vet at flere arter i stor grad lever på brisling så har man et brudd i næringskjeden der også.

Er det en eller flere felles grunn til det hvis tilbakegangen av torsk i hovedsak skyldes mangler i næringskjeden?

I følge Havforskningsinstituttets rapport så står det dårlig til med kysttorsken, mens nordsjøtorsken klarer seg bra. Hvis det kun hadde vært tilbakegang på en begrenset del av kysten så kunne hovedårsaken vært for eksempel det intense fritidsfisket med flue og sluk fra land, men som det kommer fram av rapporten fra Havforskningsinstituttet så er det tilbakegang i kysttorskbestanden langs kysten opp til Stadt. I og med at fisketrykket er så ulikt så må det være en eller annen felles årsak for hele denne kyststrekningen.

Kan det være bruken av plantevernmidler i landbruket som kan være årsaken til endringene i sjøen?

Hele kysten som omfattes av rapporten har det til felles at det renner bekker og elver ut i sjøen som ganske sikkert fører med seg et stort antall ulike typer sprøytemidler. I følge den siste oversikten vi har så finnes det 194 preparater på markedet med i alt 114 virksomme stoffer. Totalt brukes det ca 700 tonn med sprøytemidler i landbruket i året. Disse har en rekke ulike funksjoner. Noen skal drepe ugras, noen skal drepe insekter, noen skal drepe sopp osv,

I tillegg har det opp gjennom årene, som det står i første setning, vært iverksatt flere tiltak. Tiltak som spesielt har rammet fritidsfiskerne med passive redskaper og yrkesfiskerne. Etter denne gruppas mening så har ikke dette vært godt gjennomtenkte tiltak. Vi oppfatter det mer som tiltak som er iverksatt etter påtrykk fra ulike særinteresser. Nåværende forslag bærer etter vår mening tydelig preg av at det også nå er særinteresser som har klart å påvirke Fiskeridirektoratet. Hadde det ikke vært for det så ville selvfølgelig Fiskeridirektoratet foreslått like regler for fritidsfiskere som fisker med krokredskap og fritidsfiskere som fisker med bunnsatte garn. Fiskeridirektoratet har lagt fram et forslag som er altfor dårlig i seg selv og som mangler argumentasjon for å innføre så urettferdige restriksjoner på folks friluftsliv.

Denne gruppa mener derfor det må mye bredere forskning til for å finne ut hvorfor forholdene i sjøen har endret seg så mye i løpet av noen veldig få år før det legges nye restriksjoner på folks rett til å utøve sunne og meningsfulle fritids- og friluftaktiviteter. Vi nevner noen eksempler på endringer som denne gruppa har registrert gjennom fisket:

Det har blitt mye mindre torsk. Ingen vet hvorfor.

Det har blitt veldig lite blåskjell. Tidligere år har det til tross for bortfallet av store skjell vært mye yngel å se ut på sommeren, men i år har det også vært svært lite yngel. Ingen vet hvorfor.

Vannet har vært uvanlig klart. Med så lite blåskjell som normalt skulle ha filtrert enorme mengder vann så er dette litt forunderlig. Selv om det er lansert noen teorier om hva som kan være årsaken så må det forskes mer på dette.

Tidligere år sto det alltid store stimer med brisling og mussa langs land på sensommeren, men det er nå en sjeldenhet å se det.

Under fisket i vinter var det uvanlig mye store brennmaneter å se, mens det nå i sommer knapt har vært en manet å se. I følge dykkere så ser de heller ikke maneter på dypere vann. I sommer har det vært svært lite makrell, men i vinter var det ikke uvanlig å få fisk som hadde magasekken full av stor pir.

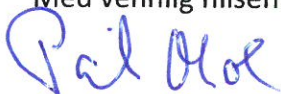
Forslag til tiltak.

I og med at Havforskningsinstituttet åpenbart mangler oversikt over hva de ulike gruppene av fritidsfiskere tar så må en bedre løsning enn det foreslåtte være at det opprettes et register med rapporteringsplikt for alle fritidsfiskere. For å finansiere dette så kan man gjerne innføre en ordning med fiskeavgift for alle fritidsfiskere. Får man på plass et slikt system, og det får virke noen år, så vil man ha et mye bedre bakgrunnsmateriale for å kartlegge årsaker til endringer i torskebestanden. Dette er også i tråd med Havforskningsinstituttets anbefalinger.

Konklusjon.

- Da ingen vet hvorfor torsken forsvinner så er det helt galt å innføre så drastiske restriksjoner på folks friluftsliv som det foreslåtte.
- Da bakgrunnsmateriale for forslaget er alt for dårlig til og brukes som grunnlag for en ny forskrift så mener denne gruppa at det er uriktig, veldig urettferdig og i strid med prinsippet om at loven skal være lik for alle å vedta forslaget helt eller delvis slik det foreligger.
- I tillegg så er det tidligere innført en rekke restriksjoner på fisket uten at det åpenbart har ført til positive effekter. Løsningen er derfor ikke å innføre flere forbud. For å finne ut hvorfor endringene skjer så må det mere forskning til for å finne ut hva som er årsaken til at torskebestanden har gått jevnt nedover de siste årene.
- Siden **Prosjektet forskning på fritidsfiske** fortsatt ikke har samlet inn nok materiale til å bearbeide det for å få fram brukernyttig informasjon så er ikke tiden inne for å innføre de foreslåtte restriksjonene nå.
Det vil faktisk være veldig ødeleggende for prosjektet.

Med vennlig hilsen

For Fritidsfiskere i Indre Oslofjord

Leif Aker/s, Knut Boye/s, Asgeir Svendsen/s, Per Ivar og Helga Ås/s, John Knudsen,/s Pål Moe/s